

DETEKBANK MÜŞTERİ SINIFLANDIRMA POLİTİKASI

1. AMAÇ ve KAPSAM

İşbu politika, Destekbank tarafından sermaye piyasası faaliyetleri çerçevesinde sunulacak ürün ve hizmetlerden faydalanmak isteyen müşterilerin sermaye piyasası mevzuatı çerçevesinde sınıflandırılması ve hesap açılışı uygulamalarına ilişkin esasların belirlenmesini amaçlamaktadır. Müşteri sınıflandırmasına ilişkin işbu politika ve konuyla ilgili olarak hazırlanacak yazılı prosedürlerle nihai olarak Bankanın sermaye piyasası kapsamında yürüttüğü faaliyetlerin mevzuata uygunluğunun garanti edilmesi; müşterilerin sahip oldukları bilgi birikimi, işlem ve piyasa deneyimi gibi unsurlar çerçevesinde, sermaye piyasası işlemleri nedeniyle karşı karşıya olabilecekleri risklerin farkında olmaları ve bu riskleri en düşük seviyeye çekebilmeleri hedeflenmektedir.

2. GENEL ESASLAR

2.1. Hesap Açılış Esasları

Banka tarafından sunular sermaye piyasası ürün ve hizmetlerinden faydalanmak isteyen müşterilere, Banka tarafından yatırım hesabı açılır. Yatırım hesabı açılışında, müşteri tanımı için gereken ve Bankanın iç prosedürlerinde düzenlenmiş bilgi ve belge gerekliliklerinin yanında, Sermaye Piyasası İşlemleri Çerçeve Sözleşmesi alınacak ve müşteri sınıflandırması yapılacaktır.

2.2. Sınıflandırma Yükümlülüğü

SPK'nın mevcut düzenlemeleri uyarınca, sermaye piyasası ürün ve hizmetlerinden faydalanmak isteyen müşterilerin, genel veya profesyonel olmak üzere sınıflandırılmaları zorunludur. Müşteriler, genel müşteriler, profesyonel müşteriler ve talebe bağlı profesyonel müşteriler olarak sınıflandırılacaktır.

Profesyonel Müşteri: Kendi yatırım kararlarını verebilecek ve üstlendiği riskleri değerlendirebilecek tecrübe, bilgi ve uzmanlığa sahip müşteriyi ifade eder. Bir müşterinin profesyonel müşteri olarak dikkate alınabilmesi için aşağıdaki kuruluşlardan biri olması ya da sayılan nitelikleri haiz olması gerekir:

- Aracı kurumlar, bankalar, portföy yönetim şirketleri, kolektif yatırım kuruluşları, emeklilik yatırım fonları, sigorta şirketleri, ipotek finansman kuruluşları, varlık yönetim şirketleri ile bunlara muadil yurt dışında yerleşik kuruluşlar.
- Emekli ve yardım sandıkları, 17/7/1964 tarihli ve 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun geçici 20 nci maddesi uyarınca kurulmuş olan sandıklar.
- Kamu kurum ve kuruluşları, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası, Dünya Bankası ve Uluslararası Para Fonu gibi uluslararası kuruluşlar.
- Nitelikleri itibarıyla bu kurumlara benzer olduğu Kurulca kabul edilebilecek diğer kuruluşlar.
- Aktif toplamının 50.000.000 Türk Lirası, yıllık net hâsılatının 90.000.000 Türk Lirası, özsermayesinin 5.000.000 Türk Lirasının üzerinde olması kıstaslarından en az ikisini taşıyan kuruluşlar.

Bankada yatırım hesabı açılması talep edilen kurum hesapları için, müşteri temsilcisi tarafından müşterinin sınıflandırılmasına ilişkin değerlendirme yapılacaktır. Profesyonel olarak sınıflandırılacak kurumsal müşterilerde, müşterilerin yararlanamayacakları mevzuat hükümleri

konusunda bilgilendirilmiş olması zorunludur. Bu bilgilendirmenin yapılmadığı durumlarda, müşteriler genel müşteri olarak sınıflandırılır.

Genel Müşteriler: Profesyonel müşteri veya talebe bağlı profesyonel müşteriler dışında kalan müşteriler genel müşteri olarak sınıflandırılır.

Talebe Bağlı Profesyonel Müşteriler: Genel müşterilerden, aşağıdaki nitelikleri haiz olanlar, yazılı olarak talep etmeleri ve aşağıdaki şartlardan en az ikisini sağladıklarını ispat etmeleri durumunda, yatırım kuruluşunun sunabileceği hizmet ve faaliyetlerden profesyonel müşteri sıfatıyla yararlanabilir:

a) İşlem yapılması talep edilen piyasalarda son 1 yıl içinde, her 3 aylık dönemde en az 500.000 Türk Lirası hacminde ve en az 10 adet işlem gerçekleştirmiş olmaları

b) Nakit mevduatlarının ve sahip olduğu sermaye piyasası araçlarının da dâhil olduğu finansal varlıkları toplamının 1.000.000 Türk Lirası tutarını aşması

c) Finans alanında üst düzey yönetici pozisyonlarından birinde en az 2 yıl görev yapmış olması veya sermaye piyasası alanında en az 5 yıl ihtisas personeli olarak çalışmış olması veya Sermaye Piyasası Faaliyetleri İleri Düzey Lisansı veya Türev Araçlar Lisansına sahip olması

Söz konusu ölçütlerinin karşılandığının belgelenmesi bakımından, hesap ekstreleri veya işlem dekontları, ilgili finansal kuruluşlarından alınacak yazılar veya hesap dökümleri, kişilerin çalıştıkları kurumlardan alınacak yazılar veya lisans belgesi örnekleri kullanılabilir. Tevsik edici belgeler olmadan, müşterilerin talebe bağlı profesyonel müşteri olarak sınıflandırılma talepleri işleme alınmaz.

2.3. Banka Uygulamasında Sınıflandırma Esasları

Banka, yatırım müşterilerinin SPK'nın konuyla ilgili düzenlemeleri uyarınca doğru bir şekilde sınıflandırılmaları için gereken tedbirleri alacaktır.

Gerçek kişi müşteriler kural olarak genel müşteri grubunda sınıflandırılır. Profesyonel olarak sınıflandırılan müşterilerden, bu konuda yazılı talep alınması ve taleple birlikte, sınıflandırma için gereken şartları taşıdıklarını ortaya koyan belgeleri de Bankaya sunmaları zorunludur. Talebe bağlı profesyonel müşteri olarak sınıflandırılacak müşterilerin, yararlanamayacakları mevzuat hükümleri konusunda talebin işleme alınması öncesinde bilgilendirilmiş olması zorunludur.

Banka, kurumsal müşterilerini de genel müşteri olarak sınıflandırır. Bununla birlikte, müşterinin talebi veya müşteri temsilcisinin değerlendirmesi üzerine, gerekli şartları taşıdıkları değerlendirilen müşterilerin sınıflandırması, mevzuat uyarınca yararlanamayacakları mevzuat hükümleri konusunda bilgilendirilmiş olmaları kaydıyla profesyonel müşteri olarak değiştirilebilir.

Profesyonel veya talebe bağlı profesyonel müşteriler, bu şekilde sınıflandırılmalarına imkan veren şartları kaybetmeleri durumunda bunu Bankaya bildirmekle yükümlüdür. Bu yükümlülük, Banka tarafından çerçeve sözleşme ile belirlenir. Banka, müşterilerinin bu sınıflandırma için gereken şartları kaybettiklerini tespit ettiği durumda, müşteriden ayrı bir talep veya talimat almadan müşteriyi genel müşteri olarak sınıflandırır.

Profesyonel müşterileri olarak sınıflandırılma şartlarını haiz olup, Banka tarafından profesyonel müşteri olarak sınıflandırılan müşteriler, Banka'dan talepte bulunmak suretiyle genel müşteri olarak sınıflandırılabilirler.

Banka, müşteri sınıflandırmasına ilişkin mevzuat uyarınca temin ettiği tevsik edici belgeleri, yasal saklama süresi boyunca saklamakla yükümlüdür.

3. BİLGİLENDİRME YÜKÜMLÜLÜKLERİ

Banka, sermaye piyasası faaliyetleri çerçevesinde aşağıdaki durumlarda müşterilerini bilgilendirmek zorundadır.

Müşterilerle sermaye piyasası işlemleri çerçeve sözleşmesi imzalanmadan önce genel müşterilere, sermaye piyasası araçları ile yatırım hizmet ve faaliyetlerine ilişkin genel risklerin açıklanması zorunludur.

Genel risk bildiriminde dışında, işleme konu sermaye piyasası aracına özel risklerin de müşteriye açıklanması gerekmektedir. Bu bildirim ve açıklamaların müşteriye yapıldığını, müşteri tarafından okunup anlaşıldığını tevsik edici tedbirler Banka yönetimi tarafından alınacaktır. Yapılacak olan bilgilendirmelerin, mevzuatta yer alan asgari içeriği kapsamak kaydıyla, müşteri tarafından risklerin kapsamı tam olarak anlaması için gereken bilgileri içermesi gerekmektedir. Bu bildirim, talep etmeleri durumunda profesyonel müşterilere de yapılacaktır.

Banka bir çıkar çatışması politikasına sahiptir. Bunun yanında piyasanın işleyişinden kaynaklanan makul nedenlerden dolayı çıkar çatışmasının önlenememesi durumunda, ilgili ürün veya hizmetin sunulmasından önce müşteriye bu konu hakkında bilgi verilecektir.

Banka, sermaye piyasası ürün ve hizmetleri ile ilgili olarak, müşterilerini bu ürün ve hizmetlerin riskleri konusunda mevzuat çerçevesinde bilgilendirecek; müşterileriyle olan ilişkisinde kaydi sistem ve yatırımcıyı korumaya ilişkin diğer düzenlemeler ile müşteriye ilgilendiren tüm konularda yeterli bilgilendirme sağlamak üzere gereken tedbirleri alacaktır.

Herhangi bir faaliyet veya hizmet sunulmadan önce profesyonel müşterilerin, yararlanamayacakları mevzuat hükümleri konusunda bilgilendirilmeleri zorunludur.

Banka tarafından müşterilere yapılan bilgilendirmelerin kapsamında bir değişiklik olması durumunda, müşteriler uygun iletişim kanalları kullanılarak Banka tarafından üç iş günü içinde bilgilendirilecektir.

Banka, kurumsal internet sitesinde, uygun bir menü başlığı altında, yetkili olduğu yatırım hizmet ve faaliyetleri gösteren bir bilgilendirme yapmakla yükümlüdür. Sitede, bu yatırım hizmet ve faaliyetlerinin her biri için ayrı birer bölüm açılarak, sermaye piyasası mevzuatında belirtilen asgari içeriğin yayımlanması sağlanacaktır.

Sınıflandırma yapılırken, müşterilere mevzuat uyarınca yer aldıkları sınıf ve sınıf değiştirme hakları konusunda bilgi verilir.

Bankanın müşterileri ile imzaladığı sermaye piyasası işlemleri çerçeve sözleşmesi, risk bildirim formu ve ürün özelindeki risk bildirim formları Bankanın internet sitesinde ilgili başlıklar altında

yayımlanır. Sözleşmelerde bir değişiklik olması durumunda, önceki sürümlerin de sitede yer alması gerekir.

4. UYGUNLUK TESTİ UYGULAMASI

Müşteri tarafından talep edilen ürün ya da hizmetin müşteriye uygun olup olmadığının değerlendirilmesi, müşterinin talep ettiği ürün veya hizmetin taşıdığı riskleri anlayabilecek bilgi ve tecrübeye sahip olup olmadığının tespit edilmesi amacıyla, genel müşterilere uygunluk testi yapılması gerekmektedir.

Ürün veya hizmetin müşterinin kendi talebi doğrultusunda sunulması ve yatırım kuruluşunun uygunluk testi yapmakla yükümlü bulunmadığı hususunda müşterinin yazılı olarak bilgilendirilmesi kaydıyla,

- a) Türkiye Elektronik Fon Dağıtım Platformu'nda işlem gören yatırım fonları ile para piyasası fonları (likit fonlar) ve kısa vadeli tahvil ve bono fonları ve,
- b) Hazine Müsteşarlığı tarafından ihraç edilmiş borsalarda ve teşkilatlanmış diğer pazar yerlerinde işlem gören kamu borçlanma araçları,

için Banka tarafından uygunluk testi yapılması zorunlu değildir.

Uygunluk testinin yapılmasında, Banka tarafından mevzuata uygun olarak oluşturulan standart şablon kullanılır. Uygunluk testleri kapsamında müşterilerden asgari olarak aşağıdaki bilgilerin alınması hedeflenir:

- a) Müşterinin yatırım amaçlarına ilişkin olarak; yatırım süresi ile risk ve getiri tercihleri
- b) Müşterinin portföyünde veya hesabında gerçekleştirilecek işlemlere ilişkin riskleri anlayacak bilgi ve tecrübeye sahip olup olmadığına ilişkin olarak; müşterinin yaşı ve mesleği, eğitim durumu, geçmişte gerçekleştirdiği sermaye piyasası araçlarına ilişkin işlemlerin türü, niteliği, hacmi ve sıklığı

Uygunluk testi, yatırım ürün ve hizmetlerinden faydalanmak isteyen müşteriler için müşteri kabul sürecinin bir parçası olarak işletilir. Müşteriye, gerektiğinde daha sonra uygunluk testini yenileyebilme imkanı sağlanır.